

Warszawa, dnia 23 września 2022 r.

Do :

**Sąd Okręgowy w Warszawie
IX Wydział Karny Odwoławczy
Al. Solidarności 127
Warszawa**

Sygn.. akt. IX Ka 815/22

OPINIA

**Centrum Monitoringu Wolności Prasy SDP
działającego jako *amicus curiae*
w sprawie Lidii Kochanowicz i Fundacji Lux Veritatis**

W związku z wyrokiem Sądu Rejonowego Warszawa Wola z dnia 24 marca 2022 r. oraz postępowaniem toczącym się wskutek wniesienia apelacji przez pełnomocnika pozwanej, Centrum Monitoringu Wolności Prasy SDP informuje, że objęło niniejszą sprawę monitoringiem pod kątem przestrzegania praw człowieka i obywatela, w szczególności w zakresie wolności słowa. W związku z powyższym CMWP przedstawia niniejszą opinię działając w charakterze *amicus curiae*.

CMWP SDP stanowczo protestuje przeciwko skazaniu pani Lidii Kochanowicz Mańk, dyrektor finansowej Fundacji Lux Veritatis w procesie karnym za rzekome nieujawnienie informacji publicznej stowarzyszeniu Sieć Obywatelska Watchdog Polska i apeluje o jego uchylenie.

Sąd Rejonowy Warszawa Wola skazał dyrektor finansową Fundacji Lux Veritatis, nadawcy TV Trwam na trzy miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na rok, 3 tys. zł grzywny oraz zobowiązał ją do udostępnienia informacji publicznej, o którą wnioskowo w/w stowarzyszenie. W 2016 roku skierowało ono subsydiarny akt oskarżenia przeciwko Ojcu dr. Tadeuszowi Rydzykowi CSsR, Ojcu Janowi Królowi CSsR oraz Lidii Kochanowicz-Mańk, jako członkom zarządu Fundacji Lux Veritatis. 24 marca 2022 r. sąd uniewinnił o. Tadeusza Rydzyka i o. Jana Króla, za winną uznał jedynie p. Lidię Kochanowicz Mańk.

W ocenie CMWP SDP kara ta jest nieuzasadniona w stosunku do rzekomego przewinienia. Postępowanie karne w tej sprawie było pozbawione podstaw formalnych i merytorycznych, a wszystkie oskarżone osoby nie popełniły zarzucanego im czynu. W zakresie wymaganym prawem została udzielona odpowiedź stowarzyszeniu Watchdog, co potwierdziły wcześniejsze decyzje organów wymiaru sprawiedliwości (prokuratury), które odmówiły wszczęcia postępowania w tej sprawie oraz umorzyły postępowanie. W tej sprawie w pierwszej i drugiej instancji wypowiedział się wcześniej także sąd administracyjny, który uznał odpowiedź udzieloną przez Fundację Lux Veritatis za prawidłową.

CMWP SDP podkreśla także, iż przyjęta przez Sieć Obywatelską Watchdog Polska główna podstawa prawna oskarżenia, tj. art. 23 Ustawy o dostępie do informacji publicznej, jest obecnie na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przedmiotem kontroli jej zgodności z Konstytucją RP przez Trybunał Konstytucyjny. Obecnie ustawa nie określa precyzyjnie, co jest informacją publiczną i w jakim zakresie ma ona być udzielana. Postępowanie karne, jakim poddano założycieli Fundacji Lux Veritatis, pokazuje więc jednoznacznie, iż obecne przepisy łatwo mogą być wykorzystane przeciwko konstytucyjnym prawom i wolności człowieka. Wyrok budzi zdziwienie, tym bardziej że Sieć Obywatelska Watchdog Polska nie posiada statusu podmiotu pokrzywdzonego w tej sprawie, w związku z czym złożony przez nią subsydiarny akt oskarżenia w ocenie wielu prawników w ogóle nie powinien podlegać rozpoznaniu z uwagi na brak legitymacji do jego złożenia.

CMWP SDP zwraca tym uwagę na fakt, że nie powinno dokonywać się oceny prawnokarnej działalności p. Lidii Kochanowicz Mańk wyłącznie z punktu widzenia wersji przedstawionej przez oskarżenie, równocześnie abstrahując od realnej oceny działań oskarżyciela – stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska, a także od szerszego kontekstu społecznego sprawy. Fundacja Lux Veritatis jest m.in. nadawcą TV Trwam, jedynej w Polsce katolickiej telewizji nadającej program w sposób naziemny. W ocenie CMWP atak medialny na kierownictwo fundacji – na Ojca dr. Tadeusza Rydzyka CSsR, Ojca Jana Króla CSsR i Panią Lidię Kochanowicz-Mańk oraz wytoczony im proces miał podważyć zaufanie opinii publicznej do nich i do prowadzonych przez nich medialnych przedsięwzięć. Warto dostrzec, iż stowarzyszenie, które w tak kontrowersyjny sposób zaatakowało katolickiego nadawcę, poprzez procedowanie tej sprawy uzyskało nieograniczony dostęp do przekazów w mediach z oczywistych powodów zainteresowanych opiniotwórczym medium, jakim jest TV Trwam i związane z nim równie znaczącego na polskim rynku medialnym Radia Maryja. Nie bez znaczenia jest przy tym także charyzma i popularność oskarżonych osób, znanych powszechnie w Polsce w stopniu o wiele większym niż organizacja, która ich oskarżyła o rzekome nieudzielenie informacji publicznej. Proces i wyrok w tej sprawie zapewnił organizacji Watchdog Polska nieodpłatną kampanię reklamową i promocyjną, co przekłada się na popularność chociażby w czasie zabiegania o pieniądze podatników z tzw. 1 procenta, bo stowarzyszenie Watchdog jest organizacją pożytku publicznego. Miało więc ono w prowadzeniu tego procesu także swój konkretny wymierny finansowo interes. Nie bez znaczenia dla tej sprawy jest także sposób, w jakim stowarzyszenie informuje opinię publiczną o swoich finansach przekazując wyjątkowo szczątkowo informacje o znaczących sumach uzyskiwanych przez nie od podmiotów zagranicznych. Niektóre z nich działają na arenie międzynarodowej w kontrowersyjny sposób, usiłując wpływać na bieg spraw politycznych i gospodarczych w danym kraju, trudno więc w tej sprawie nie dostrzegać i tej zadziwiającej koincydencji – Watchdog Polska wymaga od innej organizacji drobiazgowej informacji finansowej, podczas gdy swoje finanse ujawnia opinii publicznej w wyjątkowo ogólnikowy sposób.

Ze względu na udział w tej sprawie podmiotu medialnego CMWP SDP objęło tę sprawę monitoringiem i stoi na stanowisku, że wyrok ten narusza także międzynarodowe standardy wolności słowa, dlatego powinien zostać uchylony.

CMWP SDP apeluje o uniewinnienie Lidii Kochanowicz, dyrektor finansowej Fundacji Lux Veritatis, nadawcy TV Trwam.

(podpis)
dr Jolanta Hajdasz
dyr. CMWP SDP

Warszawa, 23 września 2022 r.